

Studiehandledning

för kursen

Ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning
15 poäng

Höstterminen 2021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning	3
Kursens syfte och innehåll	3
Teoretiska utgångspunkter och centrala begrepp	4
Didaktik – en bakgrund	4
Didaktik som vetenskap	4
Allmändidaktik, fackdidaktik och ämnesdidaktik	5
Verksamhetsförlagd utbildning	7
Syfte	7
Genomförande	7
Kursuppgifter	8
Kursuppgift 1	8
Kursuppgift 2	8
Examination	9
Skriftlig hemtentamen	9
Verksamhetsförlagd utbildning	9
Betygskriterier	
Skriftlig hemtentamen	9
Verksamhetsförlagd utbildning (7,5 hp)	10
Kurslitteratur	11

Ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning

Kursens syfte och innehåll

Denna kurs syftar till att den studerande ska utveckla en förtrogenhet med läraryrkets undervisningsrelaterade uppgifter.

De övergripande målen för utbildningen finns formulerade som fyra förmågor i Studiehandledning, allmän del. Dessa förmågor omfattar fyra olika områden som ska utvecklas under utbildningen:

- Vetenskapligt kunnande
- Lärarkunnande
- Personlig mognad
- Allmän- och ämnesdidaktisk medvetenhet

I kurs 1 inriktades lärarstudentens studier mot skolan som samhällsinstitution och mot livet i skolan. Hur elever och lärare ordnar sina liv i skolan och hur utbildning gestaltas i olika verkligheter studerades.

Kurs 2 handlade om kunskap, lärande och bedömning och betygsättning både i kursens teoretiska innehåll och i den verksamhetsförlagda utbildningen. Kursinnehållet byggde vidare på erfarenheter och innehåll från kurs 1. Exempelvis studerades och analyserades styrdokumentet och deras roll med utgångspunkt i teorier om kunskapsbildning och lärande.

Kontinuitet och progression är viktiga riktpunkter för de studerandes fortsatta studier. I kurs 3, *Ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning*, inriktas därför arbetet mot hur lärandet organiseras. Vad gör man när man undervisar? Hur tillämpar vi teorierna om kunskap och lärande? Vad gör eleverna när de undervisas? Hur betraktas lärandet av elever respektive lärare? Hur påverkas lärandet av olika slags yttre och inre förutsättningar?

Under kursen studeras kunskapsinnehåll i olika lärande- och utbildningsmiljöer. Skillnader mellan vetenskaplig kunskap, skolkunskap och vardagskunskap problematiseras. Genom att undersöka och undervisa utvecklar studenten kunskaper och erfarenheter om hur kunskap anpassas och organiseras i undervisning för lärande. I kursen ingår också teorier om undervisning och studier av undervisning i sina sammanhang. Didaktiska modeller och didaktiska perspektiv på undervisning behandlas genom studium av didaktisk litteratur och av innehållet i läromedel. Undervisning och lärande är nyckelbegrepp i denna kurs, vari läggs stor vikt på lärarstudentens förtrogenhetsutveckling, när det gäller att självständigt och tillsammans sin handledare planera, organisera, genomföra och utvärdera arbetspass i större och mindre grupper.

Den handledda, verksamhetsförlagda utbildningen i kursen (se nedan) omfattar 7 veckor. Nu förväntas studenten ta ansvar för undervisning inom sina ämnen, samt i övrigt ta aktiv del av en lärares samtliga arbetsuppgifter. Didaktiska resonemang rörande bland annat legitimering, selektion och kommunikation av ett ämnesinnehåll är centrala i kursen.

Teoretiska utgångspunkter och centrala begrepp

Didaktik – en bakgrund

Lärarprogrammet är en akademisk professionsutbildning. Det innebär, att lärarstudenternas professionella kunskap utvecklas i ett samspel mellan utbildningens universitetsförlagda och verksamhetsförlagda delar.

Begreppet didaktik är centralt för denna kurs. Didaktik som kunskapsområde behandlar bland annat meningsfullt lärande och undervisning. Didaktiken har som mål att analysera, beskriva och tydliggöra olika kunskaps- och färdighetsområden, när det gäller sidor av lärande och undervisning, som rör selektion av lärostoff och kommunikation av ett innehåll liksom utfallet av inlärningshändelser. Frågor om kunskaps- och färdighetsområdets legitimitet och identitet tillhör likaså didaktikens domäner. Didaktiken betraktas ibland som en del av pedagogiken och kan sägas vara metoden och konsten att undervisa planmässigt genom systematisk genomgång av lärostoff enligt givna kursplaner.

Ordet ”didaktik” härstammar etymologiskt från det grekiska uttrycket *didaskhein techne*, som betyder ”konsten att lära ut” eller ”konsten att undervisa. *Techne* betyder konst, d.v.s. en kreativ, emotionell och inte sällan spontant grundad mänsklig aktivitet. Ordet står också samtidigt fadder till vårt ord teknik och även hantverk, d.v.s. ett planmässigt handlande, som inte grundas i en explicit formulerad teori.

Didaktik som vetenskap

Didaktik är att betrakta som studier av undervisningens och lärandets innehåll, förlopp och effekter. En grundfråga är, om det finns generella didaktiska frågor som är allmängiltiga för flera kunskapsområden. Det allmängiltiga handlar mer om lärandet, det vill säga hur man avgränsar, exemplifierar och praktiserar undervisningens innehåll. Andra grundfrågor är vad den lärande människan behöver för att tillgodogöra sig nya kunskaper, för att förstå, för att erfarla begriplighet, meningsfullhet, samband och sammanhang.

Ur svensk synvinkel kan man urskilja två tydliga traditioner inom didaktisk forskning. Den ena grundar sig på empiriska studier av undervisning och utbildningssociologiska mekanismer. Denna forskningsgren (”Uppsala-Stockholmslinjen” utmynnar i den s.k. ramfaktorteorin, vilken belyser de faktorer som bestämmer de yttre och inre betingelser (eller ramar) inom vilka undervisningsprocessen sker; ramar som bland annat begränsar möjligheterna att välja undervisningens innehåll. Ramfaktorer kan avse den nationella utbildningsnivån, men kan också innebära mer lokalt knutna förutsättningar för undervisning. Ekonomiska aspekter, personal- och lokalfrågor kan vara föremål för forskningen.

En annan forskningstradition inom didaktiken, den s.k. fenomenografiskt - innehållsliga (”Göteborgslinjen”) omfattar ett forskningsfält, som berör frågor om individers uppfattningar av skilda fenomen och lärande i skilda situationer. Praxisnära frågor som hur undervisningen gestaltas, vilken undervisningskulturen är och hur en riklig undervisningssituation skulle kunna utformas för att gagna lärandet ger näring åt forskningen.

Några didaktiska centralfrågor och den väg svensk undervisning generellt har tagit från dåtid till samtid beskrivs enligt följande:

1. *Den didaktiska identitetsfrågan.* Denna fråga berör ”ämnets” identitet. Vad kännetecknar ett visst kunskaps- eller färdighetsområde? Vilka perspektiv dominerar och vilka frågor ger ämnet svar på?
2. *Den didaktiska selektionsfrågan* (urvalsfrågan). Vad skall utgöra undervisningens innehåll inom det aktuella kunskaps- och färdighetsområdet? Vilka principer styr urvalet av undervisningens innehåll?
3. *Den didaktiska legitimitetsfrågan.* Varför skall ett visst kunskaps- eller färdighetsområde vara representerat i undervisningen? Vilka kunskaper och färdigheter är önskvärda i vårt samhälle? Hur motiverar vi stoffurval och undervisningsmetoder?
4. *Den didaktiska kommunikationsfrågan.* Denna avser frågan om hur vi skall undervisa, d v s. vilka arbetsformer/arbetssätt som skall användas. Hur skall kunskapen utvecklas och lärandet ske? Lärarens agerande har tidigare haft större betydelse, medan deltagarinflytandet idag tycks få en allt större betydelse. Läraren som kunskapsförmedlare och ”aktör” synes alltmer kompletteras med interaktion mellan lärare och lärande.
5. Andra didaktiska perspektiv kan avse var frågorna ställdes (*det didaktiska rummet*) och vem, som ställde dessa (*den didaktiska maktfrågan*).
6. *Den didaktiska utfallsfrågan.* Har undervisningen nått avsedda effekter? Hur kan de berörda aktörerna (skolpolitiker, skolläda, lärare, elever och målsmän) tillsammans utveckla och förbättra kvaliteten i undervisning och lärande? Frågan berör undervisningens resultat (på kort respektive lång sikt) samt värderings- och utvärderingsaspekter. Kvalitetsfrågorna har fått en allt ökande betydelse och intresset för den lärande har härvidlag väsentligen uppmärksammas.

Allmändidaktik, fackdidaktik och ämnesdidaktik

Den didaktiska domänens läroplansteoretiska respektive undervisningsmetodiska komponenter rymmer såväl en allmän som en innehållsspecifik inriktning.

Allmändidaktik behandlar frågor med en allmän giltighet för utbildning och undervisning, till exempel frågor om progressionens riktning i undervisningen. Ska man gå från det konkreta till det abstrakta eller från det abstrakta till det konkreta? En annan teori av allmändidaktisk karaktär är den s.k. ramfaktorteori, framlagd av Urban Dahllöf och Ulf P. Lundgren.

Fackdidaktik representerar innehållsligt avgränsade (skol-) kunskapsområden; *ämnesdidaktiken* kan sägas ingå här, men fackdidaktik är ett vidare begrepp: man kan tala om till exempel stadiendidaktik och didaktiska frågor med anknytning till undervisning, men som inte går att hänföra till ett särskilt ämne, till exempel undersökande studier av tematisk och ämnesövergripande karaktär, yrkesförberedande inslag, blockämnesläsning med mera.

Ämnesdidaktiken avser speciella ämnen eller ämnesgrupper. Med ämne menas här ett skolämne, som t.ex. svenska, engelska, matematik, data och samhällskunskap; d.v.s. de i det allmänna undervisningsväsendet etablerade undervisningsämnena.

Fokus kan här exempelvis avse hur elever uppfattar grundläggande begrepp, modeller eller teorier och hur dessa uppfattningar kan användas som utgångspunkt för varierande undervisnings- och lärandestrategier.

Det finns inte endast en typ av lärande; processen varierar. Avgörande faktorer för lärandet är bland andra viljan att lära, att ställa de viktiga frågorna och att besvara dem. Att veta hur vi lär, att inse vad vi behöver kunna och att kunna åstadkomma det eftersträvade lärandet är i det postindustriella informations- och kunskapssamhället av vital betydelse för välbefinnande och överlevnad. Didaktikens frågor om ämnesinnehåll, om sätt att bearbeta och lära in stoffet, om ämnets legitimitet och identitet, om utbildningens effekter, blir rationella instrument för att söka svaren. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen blir ett naturligt forum för studenternas fortsatta botaniserande i didaktikens praktik. Undervisningsämnena och elevernas lärande i samspel med individerna i den fysiska skolmiljön bildar utgångspunkt för den enskilde studentens utveckling i läraryrket.

Verksamhetsförlagd utbildning

Syfte

Kursen uppmärksammar främst kunskapsbildning, undervisning och lärande. Lärarstudenternas engagemang för dessa aspekter av lärarprofessionen utgör grunden för arbetet i kursen. Lärarstudenterna utvecklar sin lärarkunskap bland annat genom att arbeta i skolan tillsammans med handledaren. Genom att kontinuerligt följa lärares vardagsarbete ges studenten möjlighet att utveckla sin undervisningsförmåga och att tillsammans med handledaren ta skolans arbete som utgångspunkt för reflektion kring begreppen kunskap, ledarskap, undervisning och lärande. Denna del av utbildningen inriktas på hur undervisningen organiseras och hur ledarskapet formas i förhållande till elevernas lärande.

Genomförande

Den verksamhetsförlagda utbildningen under kursen Ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) omfattar 7 veckor. Det är viktigt att vfu:n planeras i samråd med handledare och utifrån vfu-skolans verksamhet. Under vfu:n deltar studenten i en lärares normala verksamhet och i övriga aktiviteter vid skolan. Studenten har under tidigare vfu-perioder introducerats till skolmiljön. Genom handledning deltar man under denna och kommande vfu-period mer aktivt i och med större ansvar för undervisningen och handledarens andra arbetsuppgifter. Vfu-perioden kan även denna gång inledas med auskultationer som förberedelse till din egen undervisning.

Generellt gäller för dig som student under din VFU:

- Skolan skall vara tillgänglig för dina frågor och undersökningar.
- Du ingår i arbetslaget och är med i det dagliga planerings- och uppföljningsarbetet.
- Handledaren arbetar tillsammans med dig och tydliggör i sitt arbete sina överväganden, strategier och bedömningar, det vill säga visar upp sin praktikgrundade kunskap.
- Tillsammans med handledaren och i arbetslaget skall du vara med och reflektera över skolans, elevers och lärares arbete.
- Handledaren ansvarar för att vägleda dig i lärararbetets vardagssysslor
- Handledaren följer upp ditt arbete och hjälper dig att bearbeta dina erfarenheter samt tillför egna och andras erfarenheter

Du förväntas planera vfu-perioden tillsammans med handledaren.

- Utgå från de övergripande målen för vfu:n och formulera en egen målsättning för perioden. Målsättningen sätts in i ett sammanhang genom att du relaterar den till tidigare vfu-perioder/egen lärartjänst och de teoretiska kunskaper du skaffat dig hittills i utbildningen.
- Gör en tidsmässig planering av vfu-perioden med hänsyn till din målsättning. Arbetet med planeringen underlättas av att du använder exempelvis en schemamall där du smidigt kan ange både tider och innehåll för vfu:n.

Kursuppgifter

Kursuppgift 1

Läromedlet betyder mycket för lärande, varför vi ägnar tid i kursuppgift 1 till att studera och analysera läroböcker.

Uppgiften redovisas muntligen under seminariedag 2. Torsdagen den 14.10 i vecka 41. Ett kortfattat skriftligt underlag krävs, som medtages till seminariet. Detta ska **ej** inlämnas. Har du ej möjlighet ber jag dig att skicka dina anteckningar via e-post.

- A) Studera den lärobok (eller motsvarande) som används i ditt ämne på din VFU-skola. Om du inte har påbörjat din vfu kan du välja en annan lärobok i ditt ämne och för det stadium du utbildar dig. Jämför boken med en annan lärobok i samma ämne och för samma stadium.
- B) Granska var och en av böckerna kritiskt med avseende på urval (innehållet i läroboken), språklig utformning samt illustrationer i form av bilder, grafer och annat innehåll av åskådliggörande karaktär. Hur presenteras (kommuniceras) innehållet? Varför ser utformningen ut som den gör?
- C) Din kritiska granskning skall leda till en bedömning av varje läroboks styrka och svagheter eller fördelar och nackdelar. Varför har ett visst innehåll valts? Tänk noga igenom om det finns något ämnesspecifikt i just ditt ämne, som extra viktigt att analysera hur det presenteras.

Kursuppgift 2

I kursuppgiften 2 skall du lägga grunden för hur du i framtiden vill utforma kunskapskontroller och sätta betyg. På seminariedag 3 (torsdagen den 25.11 i vecka 47) kommer uppgift 2 att diskuteras. Ett kortfattat skriftligt underlag krävs, som medtages till seminariet. Ej inlämningsuppgift. Grunden för **diskussionen** utgörs av lärarstuderandes erfarenheter av kunskapskontroll och bedömning, som genomförs tillsammans med handledare under VFU-veckorna. Har du ej möjlighet att närvara ber jag dig att skicka dina anteckningar via e-post.

- a) Läs kurslitteraturen och relatera innehållet till skolans styrdokument i vanlig ordning. Välj ett ämnesområde där du tillsammans med din handledare bedömer och/eller betygssätter enligt ämnesplanens mål- och betygskriterier. Avsikten är att du tillsammans med handledare diskuterar denna bedömning eller betygssättning.

b) Utgå från konkretiserade mål- och betygskriterier och fundera över olika möjligheter för kunskapskontroll och bedömning för det område du har valt. Skissera några olika förslag. Tag hänsyn till gällande författningar och förordningar.

c) Motivera dina förslag med hjälp av teorier om kunskap och lärande.

Examination

1. **Skriftlig hemtentamen (7,5 hp)**

2. **Verksamhetsförlagd utbildning (7,5 hp, tvåradig betygsskala) Omfattar: Tillämpade didaktiska lärarförmågor och Tillämpade sociala lärarförmågor (Se bedömningsunderlaget)**

Bedömningsunderlaget skickas antingen i pappersform eller som e-post med din handledares underskrift efter fullgjord VFU till:

Ragnar Kallerdahl

Åbyvägen 2 A

582 72 LINKÖPING eller som e-post till: ragnar.kallerdahl@liu.se

Skriftlig hemtentamen (7,5hp)

Examinationsuppgift

Lärarstuderande skall med tydlig förankring i gällande styrdokument samt i relevant pedagogisk och ämnesdidaktisk teori och kurslitteratur självständigt planera, organisera, genomföra och utvärdera ett kursavsnitt under sin VFU-period. Detta arbete dokumenteras i en rapport, som innehåller en väl motiverad kursplanering. I rapporten skall ingå noggranna beskrivningar och reflektioner över genomförande utifrån centrala didaktiska frågor.

Skriftlig dokumentation: ca 7-8 sidor datorskriven text (teckenstorlek: 12 punkter och radavstånd: 1,5 rader). Antalet bilagor avgör du själv.

Examinationsrapporten skickas senast fredagen den 14.1. 2022 per e-post till:

ragnar.kallerdahl@liu.se

Betygskriterier

Godkänd

Den studerande kan planera, motivera och utvärdera egen undervisning utifrån teoretiska begrepp och gällande styrdokument.

Den studerande kan välja, motivera och utvärdera olika arbetsformer i den egna undervisningen.

Den studerande kan välja, motivera och utvärdera läromedel, i en vid bemärkelse, för den egna undervisningen.

Den studerande uppvisar god kunskap om kunskapskontroll och bedömning utifrån olika perspektiv.

Den studerande använder ett vetenskapligt förhållningssätt som redskap för kritisk reflektion.

Den studerande kan redogöra för ovanstående punkter i en text, som har en genomtänkt struktur som tydliggör innehållet.

Väl godkänd

För att studenten ska bedömas som Väl godkänd ska hon/han uppfylla de krav som tas upp under bedömningen Godkänd. Därtill krävs att den inlämnade tentamen

- har stor relevans för de frågor som ställs
- uppfyller ett större mått av självständiga resonemang
- uppfyller ett större mått av väl motiverade resonemang
- har ett mer omfattande analytiskt djup

Verksamhetsförlagd utbildning (7,5 hp)

Godkänd

Tillämpade didaktiska lärarförmågor (4,5 hp)

Den studerande visar förmåga att planera, genomföra, leda och följa upp större undervisningsinsatser.

Den studerande visar på förmåga att välja, organisera och sekvensera ett ämnesstoff i mötet med elever med varierande förutsättningar.

Tillämpade sociala lärarförmågor (3hp)

Den studerande visar engagemang och social förmåga i samband med de verksamhetsförlagda studierna.

Den studerande visar förmåga till ett tydligt ledarskap i kontakt med eleverna i klassrummet.

Den studerande visar förmåga att samarbeta med lärare och personal på ett insiktsfullt sätt.

Kurslitteratur

Gemensam för alla

Obligatoriska texter är nr 5, 6, 7, 9,10,11,12, 14 och 15 .

1. Arfwedson, Gerd & Arfwedson, Gerhard (2002) *Didaktik för lärare. En bok om lärares yrke i teori och praktik*. Andra omarbetade upplagan. Stockholm: Didactica.
2. Bryman, Alan (2002) *Samhällsvetenskapliga metoder*, Liber Ekonomi, Malmö (valda delar)
3. Dahlgren, Lars Owe (1990) *Undervisningen och det meningsfulla lärandet*, Skapande Vetande, rapport nr 16, Linköpings universitet, Linköping
4. *Didaktik för vuxna – tankelinjer i internationell litteratur*, Vetenskapsrådets rapportserie, 12:2006,
5. Englund, Tomas (2002) *Deliberativa samtal som värdegrund – historiska perspektiv och aktuella förutsättningar*, Stockholm, Skolverket.
6. Fejes, Andreas, Muhrman, Karolina, Nyström, Sofia (red.): *Om vuxenutbildning och vuxnas studier, en grundbok*; ISBN: 9789144133294; Utgivningsår: 2020; Upplaga: 1 Läs följande kapitel: 1. Om vuxnas studier; 2. Vad är komvux?; 6.Vad är ett studieförbund?; 7. Lärare för vuxna; 9. Lärandeteorier för vuxna; 1. Bedömning och validering av vuxnas kompetens; 15. Styrning och granskning av kommunal vuxenutbildning
7. Hammar Chiriac, Eva & Andres Hempel (red) (2008) *Handbok för grupparbete att skapa fungerande grupparbeten i undervisning*, Lund, Studentlitteratur
8. Johnsson Harrie, Anna (2009) *Staten och läromedlen. En studie av den svenska statliga förhandsgranskningen av läromedel 1938-1991*. Diss. Linköpings universitet: Linköping Studies in Behavioural Science No. 142. Hämtas på <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-18312>
9. Korp, Helena. (2003). *Kunskapsbedömning – hur, vad och varför*, Myndigheten för skolutveckling. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.
10. Ämnesplaner för aktuella ämnen, www.skolverket.se/ämnessplaner
11. *Läroplan Gr11* Stockholm: Utbildningsdepartementet. www.skolverket.se
12. *Läroplan Gy11*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. www.skolverket.se
13. Säfström, Carl Anders & Svedner, Per Olov (red) (2011) *Didaktik – perspektiv och problem*. Lund: Studentlitteratur. Även som e-bok.
14. Uljens Michael (red.). (1997). *Didaktik – teori, reflektion och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

15. Pihlgren, Ann.S. (2013). *Det tänkande klassrummet*; ISBN 978-91-47-10544-1. Stockholm. Liber.

Övrigt: *En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning*, Myndigheten för skolutveckling, 2008 (Hämtas på skolverkets hemsida, sök på "samtalsguide")

Ämnesdidaktisk litteratur

När det gäller ämnesdidaktiken har respektive ämnesgrupp litteratur anpassad till ämnet.

Du väljer obligatoriskt en ämnesdidaktisk bok och läser frivilligt en avhandling.

Du kan istället välja en annan ämnesdidaktisk bok, som passar ditt ämne och stadium bättre.

Svenska

Elmfeldt, Johan och Erixon, Per-Olof (2005); *Genre och intermedialitet i litteratur och skrivundervisning*. Avhandling, Malmö; http://www.mah.se/templates/Page_18946.aspx

Nordberg, Olle: *Litteraturdidaktik*; Upplaga: 1; ISBN: 9789147140824; Språk: Svenska; Utgiven: 2020-08-04; Förlag: Liber

Svedner, Per Olof. (1999). *Svenskämnet och svenskundervisningen – närbilder och helhetsperspektiv. En didaktisk – metodisk handledning*. Uppsala: Kunskapsföretaget. ISBN 91-89040-17-1.

Avhandlingar i svenska med didaktisk inriktning. Välj en för tillämpligt stadium.

Bergman, Lotta (2007) *Gymnasieskolans svenskämnen – en studie av svenskundervisningen i fyra gymnasieklasser*, Malmö studies in educational sciences No 36, Malmö Högskola

Bergöö, Kerstin (2005) *Vilket Svenskämne? – Grundskolans svenskämnen i ett lärarutbildningsperspektiv*, Malmö studies in educational sciences No 20, Malmö Högskola

Ewald, Annette (2007) *Läskulturer – Lärare, elever och litteraturläsning i grundskolans mellanår*, Malmö studies in educational sciences No 29, Malmö Högskola

Jönsson, Karin (2007) *Litteraturarbetets möjligheter - en studie av barns läsning i år F-3*, Malmö studies in Educational sciences No 33, Malmö Högskola

Norberg-Brorson, Birigitta (2007) *Man liksom bara skriver och skriver - Skrivande och skrivkontexter i grundskolan år 7 och 8*, Studier från Örebro i Svenska språket No2, Örebro universitet

Parmenius Swärd, Suzanne (2008) *Skrivande som handling och möte – gymnasieelever om skrivuppgifter, tidsvillkor och bedömning i svenskämnet*, Malmö Högskola, Malmö Studies in Educational Sciences no 42

Olin-Scheller, Christina (2006) *mellan Dante och Big Brother - en studie om gymnasieelevers textvärldar*, Karlstad University studies Nr 67, Karlstad universitet www.diva-portal.org/kau/

Wiksten-Folkeryd, Jenny (2006) *Writing with an attitude –Appraisal and student texts in the school subject of Swedish*, Acta universitatis Upsaliensis - Studia Linguistica Upsaliensia No 5 Uppsala Universitet

Ulfgard, Maria (2002) *För att bli kvinna – och av lust – En studie i tonårsflickors läsning* Skrifter utgivna av svenska Barnboksinsitutet Nr 78, Stockholm B.Wahlströms

Årheim, Anette (2007) *När realismen blir orealistisk: Litteraturens "sanna" historier och unga läsares tolkningsstrategier*, Acta Wexionensia Humaniora 128, Växjö Universitet

Moderna språk

Hedge, Tricia (2000 eller senare) *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford UP

Levihn, Ulf. (1999). *Variation i språkundervisningen*. Lund: Gleerups. ISBN 466 266 36.

Shehadeh, Ali (2005) "Task-based Language Learning and Teaching: Theories and Applications." In *Teachers Exploring Tasks in English Language Teaching*. [online] ed. by Corony Edwards

Tornberg, Ulrika. (2009). *Språkdiradaktik*. Kristianstad: Gleerups. ISBN 91-40-62264-9.

Willis, Dave (1990) *The Lexical Syllabus: A new approach to language teaching*. [online] London: Collins E.L.T.

Matematik

Helenius,Ola, Johansson, Maria (red.): *Att bli lärare i matematik; en grundbok för blivande matematiklärare för årskurserna 1-6*; Upplaga: 1; ISBN: 9789147122585 Språk: Svenska; Utgiven: 2018-01-11 Förlag: Liber

Löwing, M. & Kilborn, W. (2002). *Baskunskaper i matematik*. Lund: Studentlitteratur

Nyström, P. (1998) *Bedömning av kvalitet i matematikkunskaper*. Opublicerad kandidatuppsats Umeå Universitet

Samuelsson, J (2008) The impact of different teaching methods on students' arithmetic and self-regulated learning skills. *Educational Psychology in Practice*. Vol. 24 Issue 3, p237-250

Järvstråt, M. (2004) *Hur upplever elever matematik? En studie av uppfattningar om matematik hos elever i grundskolans senare år*. Opublicerad examensarbete Linköpings

Universitet <http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:19880>

Valbar litteratur

- Adler, B. (2001). *Vad är dyskalkyli?* Nationella Utbildningsförlaget Sverige.
- Ahlberg, A. (2002) *Lärande och delaktighet*, Lund: Studentlitteratur 190 s
- Billstein, T (2002) *A problemsolving approach to Mathematics for elementary school teachers*, US 2002 550 s
- Berggren, P. & Lindroth, M. (1997). *Kul matematik för alla*. Falköping. Ekelunds förlag.
- Berggren, P. & Lindroth, M. (1999). *På G i matematik*. Ekelunds förlag.
- Berggren, P. & Lindroth, M. (2004). *Positiv matematik*. Falköping. Ekelunds förlag.
- Boesen, J. (Red.) (2006). *Lära och undervisa matematik- internationella perspektiv*. Göteborg: NCM. 290 s.
- Emanuelsson, G. M.fl. (1991). *Geometri och statistik*, Lund: Studentlitteratur, 190 s.
- Emanuelsson, G m fl. (1991). *Problemlösning*. Lund: Studentlitteratur. 190 s.
- Engström, A. (1998). *Matematik och reflektion*. Lund: Studentlitteratur. 152 s
- Furness, A. (1988). *Mönster i matematiken*. Stockholm: Ekelunds förlag. 80 s.
- Furness, A. (1998). *Vägar till matematiken*. Stockholm: Ekelunds förlag. 97 s
- Furness, A. (2001). *Matematiken tar form*. Stockholm: Ekelunds förlag. 135 s
- Gran, B. (1998). *Matematik på elevens villkor*. Lund: Studentlitteratur. 212 s Maria
- Granler och Mattias Nykvist 2018. *Att bli lärare i matematik*. *Att bli lärare i matematik* är en grundbok för blivande matematiklärare i årskurserna 1-6. Blivande lärare får här ta del av kunskap och perspektiv från författare som har erfarenhet av undervisning i skolan, lärarutbildning och matematikdidaktisk forskning. Boken har en tydlig koppling till kursplanen i matematik för skolåren 1-6. **Liber. ISBN 978-91-47-12258-5**
- Ljungblad, A-L. (1999). *Att räkna med barn med specifika matematiksvårigheter*. Varberg. Argument.
- Ljungblad, A-L. (2001) *Matematisk Medvetenhet*. Varberg: Argument.
- Ljungblad, A-L. (2001). *Skapande matematik*. Varberg: Argument.
- Löwing, M. & Kilborn, W.(2002) *Baskunskaper i matematik för skola, hem och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. 372 s.
- Löwing, M. & Kilborn, W. (2003). *Huvudräkning*. Lund. Studentlitteratur. 173 s
- Löwing, M. (2008). *Aritmetik*

- Magne, O. (1996) *Att lyckas med matematik i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur, 200 s
- McIntosh, Alistair. (2008). *Förstå och använd tal – en handbok*. Göteborg: NCM
- Neuman, D. (1989). *Räknefärdighetens rötter*. Stockholm: Utbildningsförlaget. 241 s
- Nämnamnaren (1995), *Tema Matematik ett kärnämne*, Göteborg 1995, 210 s
- Nämnamnaren. (1996). *Tema Matematik ett kommunikationsämne*. Göteborg 1996, 203 s
- Nämnamnaren (1999), *Tema Algebra för alla*, Göteborg 1999, 220 s
- Nämnamnaren (2002) Uppslagsboken. Göteborg: Nämnamnaren 100 s.
- Rystedt, E. & Trygg, L. (2005). *Matematik-verkstad*. Göteborg: NCM, 136 s.
- Sandahl, A. (1997) *Skolmatematiken - kultur eller myt?* Akademisk avhandling vid Linköpingsuniversitet, Inst för beteendevetenskap. 159 s.
- Sandahl, A. & Unenge, J. (1999). *Lärarguide i matematik del 1 och 2*. Stockholm: Natur och Kultur. 100 s.
- Skolverket. (2004). *Att visa vad man kan*. Stockholm: Fritzes kundservice.
- Stendrup, C. (2001). *Undervisning och tanke*. Stockholm, HLS förlag, 250 s.
- Uhlin, B. (1996). *Engagerande matematik genom spänning, fantasi och skönhet*. Solna: Ekelunds förlag. 150 s
- Unenge, J., Sandahl, A., Wyndhamn, J.(1994). *Lära matematik*. Lund: Studentlitteratur. 226 .
- Unenge, J. (1999). *Skolmatematiken igår, idag och i morgon*. Stockholm: Natur och Kultur. 152 s.
- Wallby, K.; Carlsson, S. & Nyström, P. (2001). *Elevgrupperingar – en kunskapsöversikt med fokus på matematikundervisning*. Skolverket.
- Wyndhamn, J., Riesbeck, E., Schoultz, J., (2000) *Problemlösning som metafor och praktik*. Linköpings Universitet. Institutionen för tillämpad lärarkunskap. (IUV). Linköping.

Skolverkets ämnesplaner

Musikdidaktik

Frede V. Nielsen: Almen musikdidaktik; häftad, danska; 2001; Upplaga: 4;
ISBN: 9788750034933; Språk: Danska; Utgiven: 2001; Förlag: ASCHEHOUG A/S

Naturvetenskapliga ämnen

Strömdahl, H (2002). *Kommunicera naturvetenskap i skolan*. Lund: Studentlitteratur

Helldén, G., Lindahl, B., Redfors, A. (2005). *Lärande och undervisning i naturvetenskap*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Schoultz, J., Säljö, R.; & Wyndhamn, J. (2001). Heavenly talk: discourse, artifacts, and children's understanding of elementary astronomy. *Human Development*, 44, 103-118.

Sjöberg, S (2004). *Naturvetenskap som allmänbildning*. Lund: Studentlitteratur.

Scott, P. (2008). Talking a way to understanding in science classrooms. I N. Mercer och S. Hodgkinson (Ed). *Exploring talk in school*. London: SAGE publications Ltd

Valbara doktorsavhandlingar

Andrée, M (2007). *Den levda läroplanen. En studie av naturorienterande undervisningspraktiker I grundskolan*. Stockholm: HLS förlag

Gunnarsson, G (2008). *Den laborativa klassrumsverksamhetens interaktioner* Linköping: Department of Social and Welfare Studies, Linköping University

Jakobson, B (2008). *Learning science through aesthetic experience in elementary school : aesthetic judgement, metaphor and art* Stockholm: Department of Education in Mathematics and Science.

Jakobsson, A (2001). *Elevers interaktiva lärande vid problemlösning I grupp. En processtudie*. Malmö: Institutionen för pedagogik.

Lager-Nyqvist, L (2003). *Att göra det man kan- en longitudinell studie av hur sju lärarstudenter utvecklar sin undervisning och formar sin lärarroll i naturvetenskap*. Göteborg: Acta Iniversitatis Gothoburgensis

Lindahl, B (2003). *Lust att lära naturvetenskap och teknik? En longitudinell studie om vägen till gymnasiet*. Göteborg: Acta Iniversitatis Gothoburgensis

Lundegård, I (2007). *På väg mot en pluralism: Elever i situerade samtal kring hållbar utveckling*. Stockholm: HLS förlag.

Lundqvist, E (2008). *Undervisningssätt, lärande och socialisation*. Uppsala: Acta universitatis,upsaliensis

Magntorn, O (2007). *Reading nature : developing ecological literacy through teaching*. Linköping: Swedish National Graduate School in Science and Technology Education

Persson, C (2008). *Sfärernas symfoni i förändring : lärande i miljö för hållbar utveckling med naturvetenskaplig utgångspunkt*. Linköping: Swedish National Graduate School in Science and Technology Education, FontD

Samhällsorienterande ämnen

Almius, Tore, Andersson, Bo, Hansson, Per-Olof, Hesslefors-Arktoft, Elisabeth, Karlström, Siv, Oscarsson, Vilgot, Severin, Roland & Tedeberg, Bengt *Erfarande och synvänder. En artikelsamling om de samhällsorienterande ämnenas didaktik*. IPD-rapport 2006:03

(H)

Arevik, Sten, Hartzell, Ove (2007) *Att göra tänkandet synligt En bok om begreppsbasead undervisning*, Didactica 11, Stockholm, HLS förlag

Lorentzen Svein (2007) "War, Peace and Nationality - How history textbooks in Norway have used war and peace in the construction of changing national identities" i Mike Horsley, Jim McCall (red) *Peace, Democratization and Reconciliation in Textbooks and Educational Media*, The Ninth International Conference on Research on Textbooks and Educational Media, IARTEM *Samhällsorienterande ämnen*

Vidare läses en ämnesdidaktisk bok för ditt/dina SO-ämnen:

Historia

Hermansson Adler, Magnus (2004) *Historieundervisningens byggstenar – grundläggande pedagogik och ämnesdidaktik*, Stockholm, Liber

Geografi

Møller, Jens Peter (2003) *Geografididaktik Perspektiv och exempel*, Stockholm, Liber

Religion

Olivestam, Carl E.(2006) *Religionsdidaktik : om teori, perspektiv och praktik i religionsundervisningen*, Stockholm, Liber

Samhällskunskap

Stymne, Anna-Carin: *Att bli lärare i SO*; Upplaga: 1; ISBN: 9789147128150 Språk: Svenska; Utgiven: 2020-04-24; Förlag: Liber

Vernersson Folke. (1999). *Undervisa om samhället*, Didaktiska modeller och läraruppfattningar. Lund: Studentlitteratur